

Korkeakoulun osallistuminen teknologian siirtotoimintaan korkeakoulun tutkimustulosten ja innovaatioiden siirtäminen yritysten hyödynnettäväksi

Teknologian siirtotoiminnalla tarkoitetaan korkeakoulun tutkimustulosten ja innovaatioiden siirtämistä yritysten hyödynnettäväksi. Se on korkeakoulujen keskeisimpiä ulkoisen toiminnan harjoittamisen muotoja.

Tarkastuksen kohteena oli Teknillisen korkeakoulun projektimuotoinen teknologian siirtotoiminta, jota korkeakoulu harjoittaa yhteistyössä yritysten ja muiden ulkopuolisten rahoittajien kanssa. Tarkastuksessa keskityttiin sellaisten tutkimustulosten ja innovaatioiden siirtotoimintaan, joista suuri osuus on syntynyt korkeakoulun perusvoimavaroilla tehtävän tutkimuksen yhteydessä. Tätä kutsutaan korkeakoulu- tai tutkimuslähtöiseksi teknologian siirroksi.

Tarkastuskohteen taloudellista merkitystä valaisee osaltaan se, että esimerkiksi vuonna 2000 Teknillisen korkeakoulun kokonaisrahoitus oli 1 041 miljoonaa markkaa, josta valtion talousarviosta saadun perusrahoituksen osuus oli 51,5 % ja ulkopuolelta hankitun rahoituksen 48,5 %. On huomattava, että viimeksi mainitusta suurin osa on peräisin myös valtion talousarviosta (mm. Teknologian tutkimuskeskus ja Suomen Akatemia).

Tarkastuksessa selvitettiin, miten korkeakoulun teknologian siirtotoimintaan osallistumisen ennakkollinen ja jälkikäteinen hallinta sekä resurssienkäyttö on järjestetty. Hallinnan osalta tarkasteltiin siirtotoimintaa koskevaa tavoitteenasettelua ja tietojärjestelmää.

Tarkastuksessa ilmeni, että korkeakoulu pitää teknologian siirtotoimintaa yhtenä tavoitteellisista tehtävistään. Sen sijaan määrittelyt siirtotoiminnalla tavoiteltavista hyödyistä olivat varsin yleisluonteisia. Suunnitelma- ja sopimusasiakirjojen mukaan siirtotoiminnan tulisi tukea päätehtävien hoitamista. Avoimeksi kuitenkin jää, tuleeko siirtotoiminnan suuntautua sisällöllisesti siten, että se tuottaa välitöntä hyötyä korkeakoulun perusopetukseen ja –tut-

kimukseen vai riittääkö se, että siirtotoiminta tukee päätehtävien hoitamisen taloudellisia edellytyksiä.

Korkeakoulu ei myöskään ohjaa yksiköidensä harjoittamaa siirtotoimintaa. Korkeakoulun ja yksiköiden välisissä tulossopimuksissa ei ole yksilöity teknologian siirtoa konkreettisten tavoitteiden muodossa.

Siirtotoiminnassa eri osapuolten velvoitteet ja tavoitteet määritellään projekteja koskevissa asiakirjoissa. Näistä ei ilmene selkeästi, miten eri osapuolet projektista hyötyvät. Tarkastuksen perusteella voidaan kuitenkin päätellä, että projektien yritysosaapuolen hyödyt on määritelty selkeämmin kuin korkeakoulun hyödyt.

Korkeakoululla ei ole erityistä tietojärjestelmää, joka olisi keskittynyt yksinomaan teknologian siirtoa koskevan tiedon keräämiseen ja välittämiseen. Kuitenkin tietyt tietojärjestelmän osat tuottavat sitä koskevaa tietoa. Tällainen on erityisesti Tkk-tutkii tutkimusrekisteri.

Teknologian siirto on määritelty yhdeksi korkeakoulun tehtäväksi. Korkeakoulun tietojärjestelmältä voidaan näin ollen edellyttää kykyä erottaa teknologian siirto korkeakoulun muista tehtävistä, vaikka rajan vetämien teknologian siirtotoiminnan ja muiden tehtävien välille on jossain määrin tulkinnanvaraista. Tarkastuksen perusteella Tkk-tutkii tutkimusrekisterin avulla ei kuitenkaan ole edes pyritty erottelemaan siirtotoimintaa korkeakoulun muista tehtävistä.

Tutkimusrekisteri ei myöskään anna luotettavaa kuvaa projektimuotoisesta teknologian siirrosta. Budjetiltaan alle 100 000 markan projekteja ei tallenneta rekisteriin lainkaan ja tiettyjen keskeisten tietosisältöjen tallentaminen on vapaaehtoista.

Tutkimusrekisterin luokitus projekteihin käytetyistä resursseista tutkimustyyppin perusteella (perus- ja soveltava tutkimus sekä tuotekehitys) kuvaa jossain määrin siirtotoimintaan osallistumisen luonnetta ja intressitahoja. Kuitenkin luokitusperusteet vaihtelevat tallentajien välillä eikä jaon kriteereitä ole määritelty. Rekisterin tuottaman tiedon perusteella ei voida näin ollen muodostaa selkeää käsitystä teknologian siirtotoimintaan osallistumisen intresseistä.

Korkeakoulun teknologian siirtotoimintaan käyttämiä resursseja selvitettiin projektiasiakirjojen perusteella. Asia-

kirjoista ei selviä, mitä resursseja siirtotoimintaan on kokonaisuudessaan käytetty. Myöskään eri projektiosapuolten resursseja ei ole eroteltu. Korkeakoulu osallistuu siirtotoimintaan pääasiassa toiminnallisilla resursseilla, joita käytetään samanaikaisesti myös korkeakoulun muiden tehtävien hoitamiseen. Tästä syystä tarkastusvirasto on katsonut, että siirtotoimintaan käytettävien resurssien erottelu olisi erityisen tarpeellista.